SONRA GECE OLDU, IŞIKLAR MASKELENDİ. ODALARA HAPSEDİLDİ.

Ve Mrs. Valley sığınağa yollandı. Bu gece çarşamba gecesi idi. Çarşamba gecesi bütün sığınak halkı Mrs. Valley'nin kocaman elleriyle, pişirdiği peynirli soğanlı poğaçaları atıştırırdı. Mrs. Valley elinde bir sepet taşıyordu. Sepetin içinde peynirli soğanlı iştahlar. Mrs. Valley sığınağa doldu. En okkalı merhabalarını boşalttı sığınaklıların kulağına. Mrs. Valley yataklardan birine oturdu. Daha doğrusu etlerinin ortasına çömeldi. Kadın yüzde yüz sonsuzdu. Bir araba dolusu memesi vardı. Kalçalarının içindeki kazanlarda insan dölleri-ni dokuz ay kaynatmış, dokuz rahimden dokuz çocuk çıkarmıştı. Dr. Ellis bir gezegen gibi Mrs. Valley'ye sokuldu.

«Çocuklardan ne haber?» dedi.

«Çocuklar mı?» dedi Mrs. Valley. «Çil yavrusu gibi kaçtılar Londra'dan. Ne olacak hepsi de korkak. Şimdi şu cephe senin, bu cephe benim diye çarpışıp duruyorlar. Biri Avrupa'da, biri Afrika'da, biri denizlerde, biri havalarda, biri yer altında, biri güneşte, biri ayda, biri ce-

hennemde... Onlar benden uzak ama benim elimdedir hâlâ göbek bağlarının dizginleri, ölenler bile, ölecekler bile, rahmimde heyyulaşacak yeni baştan, taaaa son nefesimin keyfi gelinceye kadar veya rahmimden önceki tanrılardan kalma dünyaların sonu bizim dünyamıza bulaşıncaya kadar ki, o kadarını kimse bilemez ve kimse bilemediği için ben onlara gösteririm, bilgiçlikleri tutacak olursa beş kardeşin güneşten kopma şamarlarını taaa elimin güneyinden ve dört bir köşesinden ve yedi canımın canı çekerse ki çekmemezliğine imkân yok bana okunan veya savrulan meydancıklar karşıma çıktıkça, o vakit işte, bütün Allahların kanını başıma sıçratarak bir zırnığını bile bırakmam ellerinde o bilgiçlerin o ölüm yamakları ve hık deyicilerinin akılladıkları entipüften karanlıkların, ve vay haline bu çaptaki lâftan lâf anlamayanların.»

Mrs. Valley'nin omuzladığı ihtiyarlar dünyayı dört döndü, duyanlar tarafından duymayanlara soluk soluğa yetiştirildi.

Sonra o uzun cümlenin karşısında karnımız acıktı.

Poğaçalara dadandık.

Londra, 1954

ŞAİR ALVİN

Marcel Proust'un yitirilmiş zamanın peşine düşmesi, geçmiş günlerin anılarını kuru bamyalar gibi iplere gerip kafasında perde perde sallandırması, galiba bir çay fincanı ile başlamış. Çay fincanının içine bakaraktan fincanı taşırmış, fincandan taşan falını gerisin geriye açmış. Bir köstebek gibi odasına kapanmış, dehlizlerini dört yana birden salıvermiş. Ve kurtlandıkça kurtlanmış. Benim anılarım ilkin, tuvalet kâğıdına el uzattığım zaman geviş getirmeye başladı. Kâğıt «Bronco» markası ile damgalanmış. Kovboy filimlerinden aşırılma bir ad gibi. Kâğıt bilmem kaç türlü ilâca batırılmış ve

çıkarılmış. Mikrop tutmaz olmuş. Hastane kokuyor düpedüz. İnsan bir koğuşa girmişe dönüyor. Hastabakıcılar, hastalar, doktorlar, ölüm sızmasın diye yaraları susturan pamuklar, pansumanlar, tülbentler, fermantasyonlar, ve tomar tomar sargılar...

Alvin'in sargıları çözülüyor şimdi aklımda. Ayağının dibinde tomar tomar kâğıtlar. Tomar tomar şiirler. Telsiz telgraf şeritleri gibi. Aklımda parazit yapıyor. Alvin'in başından, gözlerinden, kulaklarından gözün alabildiğine kâğıtlar fışkırıyor. Halk kütüphanesinin okuma odası, Alvin'in şurasından burasından çıkan cerahatlı ektoplazmanın hışırtıları ile dolu.

Çözülün sargılar çözülün.

Sargının ucu Forest Hill'de. Harb daha suyunu çekmemiş. Sığınak tiryakileri açık havada yaşamaya daha alışmamış. Sığınaklar, korkularını paylaşmaya gelen kişilerin kulüpleri gibiydi. Korkular, baraj balonlarının yüksekliği ile ayarlanıyor. Baraj balonları ve uçan bombalar, havanın yapıtları olmuş.

Kütüphanenin okuma odasında Alvin bardaktan boşanırcasına şiir yazıyordu. Uç uca yapıştırdığı kâğıtların sürüngenleri uzuyordu yer-

de. Bir iki kişi ellerindeki gazeteleri bırakmışlar, kâğıtların sökün edişini seyrediyorlardı. Alvin'in kırmızı bir ceketi vardı. Kadifeden. Bayrağımsı bir giysi. Hele sarı saçlarına eklenince. Kırmızı ceketi ile, Alvin, derisi yüzülmüş bir meleğe benziyordu. Alvin'in kafasında şiirler dalgalanıyordu. Şiirlerini çamaşır iplerinde kurutmaktaydı.

Alvin rüyalarının kuluçkasına yatmış bir sümüklü böcekti. Sümüklü böceklerin en verimlisi. Burnunu karıştıra karıştıra yazıyordu. Fitillerce şiir çıkıyordu burnundan.

Canavar düdüklerinin gene sarası tutunca Alvin yerden sarmaşıklarını topladı. Sığınağa kaçtı. Masanın altında bir metrelik bir şiirini unutmuştu. Belki de kasten bırakmıştı. İlham perisinin topuğuna dek uzayan uzun menzilli saçlardan bir tel. Yerden aldığım gibi sığınak yolunu tuttum. Alvin orada olacaktı her halde. Sığınağa koşarken ilham perisinin burnu akıyordu.

Elimde kıvranan kuyruklu şiiri Alvin'e uzattım.

— Kütüphanede unuttunuz galiba, dedim. Masanın altında buldum.

Alvin sevindi. Altıncı kıtayı, altıncı buu-

du keşfetmişcesine sevindi. Sığınağın losluğu içinde, Alvin'in perimsi sesi ile karşılaştım. Yılankavi bir ses :

— Aman ne iyi ettiniz de buraya gelmeyi düşündünüz, dedi. Şiirimin olanca usaresi bu parçada işte. Şiirin, dokuması, etleri hep bu kemik etrafına örülü. Siz bulup da getirmeseydiniz kaybolup gidecekti. Yeni baştan yazmam gerekecek. Ama belki de bunca esaslı bir şey çıkaramıyacaktım. Söyleyeceklerim o kadar çok ki bir saat önce yazdıklarımı hatırlıyamıyorum. Yerine başka şeyler, başka mısralar üşüşüyor.

Alvin'in sesi, sarmaşık gibi losluklar içinde kıvranıyor. Kâğıdı elimden almak için elini uzattı.

Alvin'in eli sığınağın karanlığında sinsi sinsi ışıdı. Bir baş ve bir de şehadet parmağı vardı elinin. Yumruklaşmıştı. Doğuştan öyle idi galiba. Baktığımın farkına varınca elini hemen cebine soktu. Bir ayıbımı saklıyormuş gibi. Sanki her şair şiirini parmak hesabiyle yazarmış gibi. Acımak istedim, acımaya lüzum görmedim.

Alvin utanarak sordu :

— Okudunuz mu?

— Okumadım.

— İsabet, dedi, daha bitirmemiştim. Hepsini birden okursanız daha iyi kavrarsınız. Tamamladıktan sonra okurum size olmaz mı? Şiirimin sarmaşıklı eşiğinde beklerim sizi olmaz mı? Size şiirimin mendilini sallarım olmaz mı? Şiirime davet ederim sizi olmaz mı?

Alvin'in boyu upuzundu. Kuğu kuşu gibi. Kuğu kuşunun boynunda Alvin'in sipsivri gırtlak kemiği alçalıp yükseliyordu. Kantar ibresi gibi. Alvin'in boynu dişi bir rakkas gibi sallanıyordu yandan yana. Sorularımın sargısını çözdükçe. Cılk cılk eller dolaşmaya koyuldu sığınağın havasında. Serseri eller. Tek parmaklı, iki parmaklı. Cerahatlı rakkaslar. Eller sığınak duvarlarında yengeçleşti. Yandan yana. Alvin' in sesi, bu ellerde biriktikçe birikti.

Ben York'taki karımı kafamın içine koydum. Karımın York'taki rüyasına ahtapot gibi girdim. Dartmouth caddesinden az önce geçen postacı kızı Vera'yı palas pandıras aklıma getirdim. Vera'nın uzaklaşan her adımı ile Dartmouth caddesi biraz daha kıvama geliyordu. Postacı kızı kendini aklımda bulunca, alabildi-

ğine gerindi. Ve kanıma kadar içerlek kadınların elleriyle duvardaki yengeçleri sildim.

Mrs. Valley, şair Alvin'i sevmezdi hiç. Şair olduğu için değil, Alvin olduğu için sade. Mrs. Valley dünyaları cebinden çıkaracak kadar kocaman bir kadındı. Her yerde dünya kadar, ağırlığı vardı. Köküne kadar dünyada idi. Okumamıştı. Daha iyisini yapmıştı. Tepeden tırnağa kadar yaşamıştı. Adiliğine bile hayatın yontulmamış sürükleyiciliği vardı. Mrs. Valley, şair Alvin'de bir iğretilik sezinliyordu.

Bir gece sığınakta oturuyorduk. Galyalı tütüncü Gareth kafayı bir hayli bulutlandırmıştı. Akordeonu ile memleket havaları çalıyor, ara sıra duraklayarak Mrs. Valley'den açık saçık hikâyeler istiyordu. Mrs. Valley bu çeşit şeylerin piri idi. Mrs. Valley hikâyelerini ballandırıyor, kocaman, sel gibi bir cinsellik evreni kuruyordu. Şehvetin meddahlığını yapıyordu. Kahkahalarında teni kamçılayan bir şey vardı. Tütüncü Gareth, hikâyeleri dinlerken «Vay canına, vay canına» deyip duruyordu.

Ben, köşedeki yataklardan birinde yatan Vera'yı seyrediyordum. Vera, ses çıkarmadan Mrs. Valley'i dinliyordu. Hikâyeler Vera'nın

kalçalarını körüklemekte. Acaba neler geçmekte şimdi Vera'nın aklından? Vera'nın kocası ölmüştü. Uçağı Londra üzerinde düşürülmüştü. Ne zaman ölmüştü? Ne zaman düşmüştü? Yıllar gerilere doğru yığılmıştı. Kocasının sesi bu yığın altında kaybolmuştu. Vera, yalnız vücudunu hatırlıyordu kocasının. İnceden inceye. Aslan payını vücuda veren bir kadın **titizliği ile. Vera'nın** aklında şimdi Praglı pilot Karel'in vücudu vardı. «Hoşlanıyor musun? hoşlanıyor musun? diye soruyordu Karel. Durmadan, durmadan. Hoşlanmak da lâf mı? Yatakta insanı böylesine sorguya çekmeyi bıraksa... Niye kendini salıvermiyor? Hınç almak istiyor gibi bir hali var. Beni ezmek istiyor. Ama öyle yağma yok. Yağmacılık bende asıl. Karel'in kolları arasına yalnız vücudumdur teslim ettiğim. Asıl vücudumdan sonrakisi benim oluyor. Kadınlığımın alevlenmesi. Ve o alevde yalnız olmayı isterim. Yalnızlıkların beraberleşmesi.»

Derken içeri Alvin girdi. Mrs. Valley anlattığı hikâyeyi yarıda bırakarak Alvin'den yana seslendi :

— Merhaba şairi âzam. Saçlarınıza kimsenin nazarı değmesin. Neden böyle uzun oldu-

ğunu bilmiyorum. Her halde bir hikmeti olacak. İncil'deki Samson'un ahfadından olmasın bizim şairi âzamcık. Saçı kesilince, koca koca sütunları devirebilen Samson gücünü kuvvetini kaybediverirmiş. Alvin de galiba hayal gücünü yitirmemek için saçlarını kestirmiyor. Alvin daha doğrusu ilham perisinin uzun saçlarını, peruka gibi kellesine geçirmiş. Dikkat, dikkat, oğlum Alvin. Peruka kafadan kaymasın. Yoksa halin yamandır. Cascavlak şiirsiz kalırsın ortalarda.

Mrs. Valley'in gözü Vera'ya ilişti.

— Alvin, dedi, sana şiir miir yaramaz. Sana kadın lâzım. Ne dersin Vera? Alvin'i yola getirsek söyle bir... Gözlerini fal taşı gibi açsak. Şair dediğin azıcık da kadın düşkünü olur, er meydanında dolaşmasını bilir kadınlara sataşaraktan... Hadi bakalım, Alvin, sıkıysa gösterse bakalım kendini.

Alvin irkildi, iğrendi.

Onun bir gün bana söyledikleri hatırımda hâlâ :

— Çok âdi bir kadın şu Mrs. Valley. Çocukları varmış. İnsanın nasıl böyle bir annesi olabilir? Kendi annemi hatırlıyorum da... Ben çocukken öldü. Nefis bir kadındı. Yumuşak ve

tatlı. Çocukken hep koynuna alırdı beni. Sıcaktı. O evde yokken elbiselerini giyerdim hep. Onun kürk mantosunu hâlâ saklarım. (Alvin sesini büsbütün saman altından süzdü.) Bilir misiniz ne zevkli şeydir çırılçıplak soyunup da kürkler arasında yuvarlanmak? Hem insanın tüyleri ürperiyor, hem de kürkün. Dehşetli bir zevk. Kürkün üstünde saatlerce yuvarlanıyorum. Sağdan sola, yandan yana, baştan ayağa. Bizim eve gelirseniz bir gün size annemin kürk mantosunu gösteririm, olmaz mı, olmaz mı, olmaz mı?

Alvin, Mrs. Valley'nin söylediklerine cevap vermeden yanıma geldi. Şiirini bitirmişti. Bana okuyacaktı. Başladı :

Ezeller geldi geçti. Önceli ve sonralı milâtlar akıp gitti. Nuh Baba gemisine bindi, indi, tufanlar yükseldi alçaldı. Alvin hâlâ okuyordu. Ölüm icat edildi, tahtalıköyün cilt cilt haritaları çıkarıldı, uygarlıkların pabuçları bir dama atıldı, mamutlardan sonra filler çıktı, insanlar maymunluktan vazgeçip iki ayak üstünde yürümeye koyuldular, bir kuş gagasını bilediği And dağlarını kuzeyden güneye eskitti, Leylâ ile Mecnun evlendiler boşandılar, tencere yuvarlandı kapağını buldu, balık kavak ağa-

cına çıktı, hacıyatmazlar gibi yıkıldı dikildi tanrılar, sonra gazetelerin son baskı son nefesi çıktı.

Alvin hâlâ okuyordu.

Pes, dedim. Pes, dedi tencere ve kapağı. Pes dediler tanrılar, tufanlar ve ezeller. Ama baktım ki sönmemişti daha ezelden az önce yaktığım sigara.

Londra, 1954